NOTITIE DIERENWELZIJN – GEERTRUIDENBERG

Inleiding
Het dierenwelzijnsbeleid in Geertruidenberg is tot op heden niet vastgelegd. Omdat het proces Duurzame Inrichting Openbare Ruimte nu speelt en aan de raad wordt voorgelegd, is dit een logisch moment om het dierenwelzijnsbeleid van de gemeente vast te leggen. Immers, de inrichting van de openbare ruimte raakt de belangen en het welzijn van verschillende diersoorten. Daarnaast is het wenselijk om de beleidsuitgangspunten met betrekking tot dierenwelzijn vast te leggen, zodat het vindbaar en duidelijk is voor inwoners, ondernemers, (maatschappelijke) organisaties en andere overheidsorganen, wat de gemeente Geertruidenberg regelt en ambieert op het vlak van dierenwelzijn.

Actuele stand van zaken dierenwelzijnsbeleid
Tot op heden beleid met betrekking tot dierenwelzijn in de gemeente Geertruidenberg niet vastgelegd. Dit betekent niet dat er in de gemeente in de praktijk en via andere beleidsstukken niets is geregeld op dit vlak. In verschillende beleidsstukken van de gemeente zijn de belangen en het welzijn van dieren namelijk wel (kort) benoemd en meegewogen. Zo zijn in het Beheerplan Openbare Verlichting meerdere passages opgenomen over het storende effect van verlichting op flora en fauna en de intentie om dit zoveel mogelijk te voorkomen. In het Bomenbeleid (2017) wordt kort aangestipt dat een duurzaam bomenbestand niet alleen voor mensen maar ook voor dieren bijdraagt aan een gezonde leefomgeving. In het Besluit aanwijzing vuurwerkvrije zones jaarwisseling 2023-2024 stond opgenomen dat bepaalde groepen mensen én dieren tegen gevaar, schade en overlast vanwege vuurwerk beschermd dienden te worden middels vuurwerkvrije zones. Deze voorbeelden duiden aan dat de gemeente zich bewust is van het feit dat rekening gehouden dient te worden met de in de gemeente aanwezige dieren.

Wettelijke taak gemeenten
Het Rijk en de provincies (natuurbeheer) zijn hoofdzakelijk verantwoordelijk voor de uitvoering van dierenwelzijnsbeleid. Maar ook de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) vervult wettelijke taken omtrent dierenwelzijn, evenals omgevingsdiensten (veestallen). Op deze gebieden heeft de gemeente beperkt invloed, maar kan wel een rol oppakken als partner in de uitvoering. Echter, dit betekent niet dat gemeenten niet ook wettelijke verplichtingen hebben ten aanzien van dierenwelzijn. Net als iedere burger, hebben gemeenten een zorgplicht voor dieren (art. 1.4 Wet dieren, art. 1.11 Wet natuurbescherming). Dit betekent dat de gemeente verplicht is om handelingen die schade kunnen toebrengen aan dieren moet voorkomen of beperken voor zover mogelijk. Ook zijn gemeenten wettelijk verplicht om zwervende huisdieren op te vangen (Burgerlijk Wetboek, Boek 8, art. 8 lid 3). Deze opvangplicht geldt ook voor dieren bij huisontruimingen (Algemene wet bestuursrecht). Daarnaast kunnen gemeenten in beleid dat de belangen van dieren raakt (bijv. evenementenbeleid, maaibeleid, baggerbeleid, in de APV, vanuit de Wet aanpak overlast, in Omgevingsplan en vergunningen, etc.) bepalingen opnemen om het welzijn van dieren te bewaken. Veel gemeenten hebben daarom een Nota Dierwelzijn opgesteld, waarin ook duidelijk de koppelingen worden gemaakt naar ander beleid (bijv. evenementenbeleid) waarmee de gemeente invloed op dierenwelzijn kan uitoefenen.

Scope dierenwelzijnsbeleid Geertruidenberg
Dierenwelzijn is een heel breed onderwerp. Zoals genoemd heeft de gemeente in de basis een zorgplicht en een opvangplicht, maar is er veel beleidsruimte voor gemeenten om meer maatregelen te treffen. Een voorbeeld is het opnemen van regels in het evenementenbeleid ten aanzien van evenementen met dieren of in de nabijheid van dieren. Echter, het vergt tijd en afstemming, zowel intern als extern (met bijvoorbeeld de dierenambulance, dierenbescherming, e.d.) om voor de lokale context van Geertruidenberg tot regels met betrekking tot dierenwelzijn te komen die in de verschillende beleidsstukken moeten landen. Voor nu is dit niet het doel. Wel is het doel om formeel vast te leggen wat de gemeente Geertruidenberg op dit moment regelt, zodat voor eenieder duidelijk hoe de gemeente Geertruidenberg haar rol ten aanzien van dierenwelzijn invult.

Kinderboerderij
In de kern Geertruidenberg is een kinderboerderij De Kromme Akker gevestigd.
Het beheer en onderhoud is belegd bij Stichting Kinderboerderij Dongemond. De kinderboerderij wonen en leven dieren zoals alpaca's, geiten, konijnen, schapen, een koe en meerdere soorten vogels. Daarnaast is een educatief centrum en speeltuin aanwezig. De kinderboerderij is toegankelijk voor publiek. De gemeente Geertruidenberg verstrekt hiervoor jaarlijks subsidie van € 25.000 aan deze stichting.

Dierenpark
Gemeente Geertruidenberg is eigenaar en beheerder van de dierenweide nabij molen De Onvermoeide in Raamsdonksveer. In de dierenweide wonen en leven dieren zoals geiten, herten, kippen en parkieten. De dierenweide bestaat uit een grasveld met bomen, een volière, een stal en is omsloten door een hekwerk. Het beheer en onderhoud vindt plaats door eigen dienst in samenwerking met MidZuid. De beheer- en onderhoudskosten voor de instandhouding is passend binnen de reguliere budgetten.

Dierennoodhulp
Stichting Dierenasiel Breda en omstreken exploiteert een dierenopvangcentrum en de dierenambulancedienst.
Sinds 2021 heeft de gemeente Geertruidenberg een overeenkomst met Stichting Dierenasiel Breda en omstreken. In deze overeenkomst is geregeld dat voornoemde stichting zorg draagt voor de opvang, bewaargeving en verzorging van zwerfdieren welke worden aangetroffen in de gemeente Geertruidenberg. De stichting beoogt de levenskansen en het welzijn van zwerfdieren te dienen. Vanuit de overeenkomst en daaruit voortvloeiende afspraken is een jaarlijkse bijdrage gemoeid van € 38.743 welke structureel is opgenomen in de begroting.

Samenwerkingen
Vanuit dierenwelzijn is het van belang dat er ook aandacht is voor de in het wild levende dieren zoals boerenganzen, kraaien/roeken, konijnen, bruine ratten en verwilderde katten.
Rol van de gemeente is om eventuele overlast zoveel mogelijk te beperken en indien mogelijk diervriendelijk oplossen. Een goede samenwerking met stakeholders is hierbij van belang. De gemeente Geertruidenberg streeft ernaar om de samenwerking met stakeholders in de toekomst te intensiveren. De uitgaven die hiervoor nodig zijn vinden plaats binnen de reguliere budgetten.

Intern eigenaarschap
Op heden is er geen verantwoordelijk medewerker m.b.t. dit thema. Deze moet er wel zijn.
De komende periode gaan we onderzoeken hoe om te gaan met het monitoren van zieke of zwervende dieren in gemeente.

Toekomst
Mocht op een later moment de behoefte in de gemeente ontstaan om haar rol te verstevigen, dan kan het dierenwelzijnsbeleid en/of samenwerkingen daaromtrent worden uitgebreid. Hier kunnen de Nota Aanbevelingen Gemeentelijk Dierenwelzijnsbeleid van de Dierenbescherming (2018) en het Dossier Dierenwelzijn van het Kennispunt Lokale Politieke Partijen bij helpen, evenals praktijkvoorbeelden zoals de dierenwelzijnsnota's van andere gemeenten.

Uitgangspunten voor dierenwelzijnsbeleid

- Beleidsarm: voorlopig alleen wettelijke taak
- Beleid is nodig vanwege de kinderboerderij, het dierenpark en dierennoodhulp
- Inspanningen en ambities t.a.v. dierenwelzijn dienen te passen binnen gemeentelijk budget
- Duidelijke communicatie naar buiten toe over de (beleidsmatige) inzet van de gemeente met betrekking tot dierenwelzijn
- Regels ten aanzien van dierenwelzijn zoveel mogelijk opnemen in bestaande beleidsdocumenten (bijv. Omgevingsprogramma, Omgevingsplan, evenementenbeleid, bomenbeleid/groenbeleid, etc.).

Bijlagen

1. Nota Aanbevelingen Gemeentelijk Dierenwelzijnsbeleid - Dierenbescherming (2018)
2. Dossier Dierenwelzijn - Kennispunt Lokale Politieke Partijen
3. Gemeentelijk beleidsveld Dierennoodhulp